

**Posudek oponentky bakalářské práce
Katedra pedagogiky FF UK**

Jméno a příjmení studentky: Pavlína Žižková

Obor studia: Pedagogika

Název práce: **Šikana a její prevence na základní škole ve městě a na vesnici**

Vedoucí práce: Mgr. Tereza Komárková, Ph.D.

Oponentka práce: doc. PhDr. Jitka Lorenzová, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 37 (resp. 31 bez titulní a úvodních stran)

Počet stránek příloh: 3

Počet titulů v seznamu literatury: 14

Výběr tématu

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Společenská a vědní závažnost tématu

	1			
--	---	--	--	--

Oborová příslušnost tématu

	1			
--	---	--	--	--

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce) - neposuzováno

0				
---	--	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

			3	
--	--	--	---	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

			3	
--	--	--	---	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

				4
--	--	--	--	---

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

				4
--	--	--	--	---

Kvalita zpracování teorie, úroveň reflexe

			3	
--	--	--	---	--

Využití výzkumných empirických metod

				4
--	--	--	--	---

Využití praktických zkušeností – nemohu posoudit

0				
---	--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Naplnění cílů práce

				4
--	--	--	--	---

Vyváženost teoretické a praktické části

				4
--	--	--	--	---

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

				4
--	--	--	--	---

Vhodnost prezentace závěrů práce

				4
--	--	--	--	---

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – prospěl/a

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Jakým způsobem jste konstruovala oba dotazníky, aby byl naplněn požadavek validity a reliability?
2. Jaké cíle práce se Vám podařilo naplnit a které nikoli?
3. Které metodologické kroky jste ve své práci opomněla popsat?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Autorka si zvolila bezesporu zajímavé téma, které není ohledně problematiky šikany běžné. Náročnost jeho zpracování by si vyžádala práci, která by fenomén šikany v kontextu městské a venkovské školy popsala více do hloubky a na základě lépe připravené výzkumné strategie.

Zdůvodnění:

Přes neopominutelné autorčino zaujetí tématem se v práci objevuje řada problematických míst. Pro teoretickou část (19 stran textu) vyšla autorka z velmi limitovaného seznamu zdrojů (pouze 14 titulů), ke kterým nezaujímá hlubší analyticko-kritický přístup. Odkazy na literaturu nedávají jasnou představu, kde začínají přebírané úseky textu, což je na hraně citační normy. Větší deficity lze však shledat v části výzkumné (pouze 11 stran včetně grafů), která neodpovídá metodologickému standardu:

1. Cíle šetření jsou značně rozsáhlé (cituji: „*Cílem mého výzkumu bylo zjistit, zda na šikanu pohlíží žáci městských škol stejně jako žáci škol vesnických. Použitý dotazník měl za úkol zmapovat chování žáků mezi sebou a cílem bylo, abych se dozvěděla, zda se chování žáků ve městě liší od chování žáků na vesnici a kde se šikana vyskytuje častěji. Mou snahou bylo dále zjistit, ve kterých školách jsou žáci ochotnější hovořit o daném tématu, popřípadě se podělit o vlastní zkušenost. Zajímalo mě, zda žáci na malém městě, kde se všichni znají, jsou ochotni mluvit o šikaně, nebo se bojí výsměchu či jen zviditelnění. Dále jsem chtěla zjistit, jak se v různých školách staví k šikaně učitelé a jak jí řeší*“). Na tak stručných dotaznících tyto cíle nebylo možné naplnit. Navíc samotné položky dotazníků na tyto cíle z valné části ani neměly (například které položky zjišťovaly, ve kterých školách jsou žáci ochotni podělit se o vlastní zkušenost, zda se bojí výsměchu apod.), případně není jasné (u položek pro učitele), co znamená „stavět se k šikaně“ (nabízejí se postoje pedagogů, otázky jsou ale zaměřeny na zjišťování výskytu šikany na škole, možnost účasti učitele na školeních, existenci prevence na škole apod.). Vlastní řešení šikany ze strany učitele je založeno na jediné položce, která nabízí 4 strategie jednání, není ale např. vůbec jasné, proč je strategie a) hodnocena jako nevhodná.

2. Chybí popis etických aspektů výzkumu, zodpovězení výzkumných otázek, diskuse. Závěrečné porovnání výsledků mezi městskou a vesnickou školou je velmi stručné a zároveň značně nadsazené, bez skutečné opory v datech („*městské školy jsou více promořené tématem šikana a na vlastní kůži si ji prožívají...*“, s. 36), statistické zpracování na základě třídění prvního řádu také neumožňuje žádné skutečně průkazné porovnání městské a venkovské školy.

3. Kromě uvedených výhrad metodologických se objevují pravopisné a stylistické nedostatky (např.: „*Velké množství žáků mi přiznaly, že se se šikanou aktivně setkaly a řekla bych, že je situace horší než bývala dřív. Je smutné, že i z pohledu pedagogů jsem se setkala s názorem, kdy situaci rozvíjející šikany podchytili či si jí všimli, ale řešili ji až když se napřímo s ní setkali*“, s. 37).

Formální výhrada: chybí abstrakt v anglickém jazyce, řádkování je nejednotné aj.

Závěr: práce zejména v části empirické nesplňuje standard a měla by být upravena a uvedena do souladu s metodologickými požadavky.

Doporučení k obhajobě: nedoporučuji

Navrhovaná klasifikace: neprospěla

12.8.2021

Doc. PhDr. Jitka Lorenzová, Ph.D.